

SENSE ALIATS I AMB UNA OPOSICIÓ DURA

Any cinc de l'era socialista

Dues són les característiques que més han destacat en el debat d'investidura del president González. L'una, la falta absoluta de promeses davant el nou període executiu que s'obri; l'altra, el manteniment del difícil equilibri entre les distintes famílies socialistes.

J. M. Sanmartí (Madrid)

La primera i principal conclusió que Felipe González, Alfonso Guerra i Eduard Martín Tobal han de treure del debat d'investidura és que aquesta legislatura no serà tan còmoda per al bloc socialista com l'anterior. La majoria absoluta del PSOE assegura els resultats a l'hora de votar, però, políticament, les coses aniran d'una manera diferent. La raó d'aquest gir és que han entrat a les Corts espanyoles unes noves minories molt més actives i amb molta més moral que no pas les extingides.

Així, per exemple, hi ha una gran diferència entre la desapareguda UCD i el CDS, malgrat que Adolfo Suárez continua sent un mediocre parlamentari, si bé no se li pot negar carisma i influència. Izquierda Unida-Esquerra Catalana (IU-EC) ja s'ha mostrat com el grup més combatiu i

cridaner, cosa que contrasta francament amb la placidesa dels quatre diputats comunistes de la legislatura anterior, desanimats, com Gregorio López Raimundo, o enfrontats, com Santiago Carrillo i Fernando Pérez Royo. Només els tripijocs oratoris de l'antic secretari general del PCE donaren una certa presència i un cert ressò a aquesta minoria comunista.

En canvi, Gerardo Iglesias i Ramon Espasa no dubtaren des del primer moment a fustegar asprament el candidat a primer ministre i, fins i tot, plantaren la cambra perquè no estaven d'acord amb la resolució presidencial que els deixava sense grup parlamentari propi. Avesats a una llarga i abrupta polèmica interna, els nous diputats comu-

Un nou govern, i un nou equilibri entre les famílies del PSOE.

nistes, certament, no es posaren els guants blancs a l'hora d'estrenar-se com a parlamentaris i, cosa pitjor, declararen que això no és res comparat amb el que pensen fer.

Pocs reflexos socialistes

L'afer del grup mixt, que entrebancà greument la marxa i el contingut del debat, demostrà una preocupant

manca de reflexos polítics per part del PSOE i concretament del president, Fèlix Pons. Poden tenir la raó jurídica i reglamentària, però van caure de quatre potes en el parany per a elefants que els parà IU i, en menor grau, el PDP. La situació féu perdre els estreps fins i tot a Juan Maria Bandrés (EE), un parlamentari experi-

Felipe González féu una apel·lació personal a Bandrés perquè aguanti tant com pugui. El candidat, però, es tragué les puces del damunt dient que ell no té la culpa d'un grup mixt amb trenta-quatre diputats i amb unes possibilitats reals d'acció molt retallades, ja que no depenia d'ell que el PDP hagués sortit del Grup Popular o que

PNB. Els altres anunciaren una oposició dura. En segon lloc, Felipe González té pànic ara a fer promeses i compromisos de govern concrets. Foren inútils els esforços de Manuel Fraga o de Miquel Roca o d'Inaki Anasagasti, per posar-ne tres casos, a l'hora d'aconseguir que el candidat fes ofertes de govern precises, quantificables amb terminis i amb el seu finançament corresponent.

En dotze hores de discussió no hi hagué ni rastre d'alguna promesa definida. Només es mostrà obert a alguns suggeriments sobre la lluita antiterrorista i sobre política autonòmica. I potser té raó el líder socialista, perquè la seva creu són les promeses fetes des de l'oposició o des del poder, que per una o alguna altra raó no ha pogut complir o ha hagut de capgirar. Més que no pas els errors de gestió del govern socialista, aquesta ha estat i és la gran arma política de l'oposició. Per tant, aquesta vegada ningú no podrà atrapar el nou govern ni a través del programa electoral, ni del de la campanya, ni del debat d'investidura amb prometes incomplides.

Felipe González, en part, seguí la seva estratègia habitual i en part no. Féu un discurs d'introducció molt genèric i vaporós que tothom podria subscriure pel que fa a les intencions i, després, se situà a la defensiva per veure per on el punxaria l'oposició. La majoria del seu grup el faculta per això, ja que ell no depèn, ni ha de convèncer, ni de pactar, amb l'oposició. Aquesta vegada, però, globalitzà la seva resposta —tràmit en el qual sol estar més brillant que no pas llegint sense il·lusió discursos tecnocràtics— i això li permeté defugir els temes més delicats i complicats. Ja li ho van dir ben clar Manuel Fraga i Gerardo Iglesias.

¿Fou un simple tràmit el debat d'investidura? Aparentment, sí, però, en el fons, no. Se'n desprenen diverses lliçons polítiques, com ara que el PSOE està sol, fins i tot en assumptes de gran transcendència, com ara la política autonòmica. En aquest terreny, Felipe González insistí en les seves tesis ja conegudes que li fabricà Tomàs de la Quadra Salcedo: l'administració central i l'autonòmica treballen paral·leles davant del ciutadà i no es superposen en nivells diferents; els governs autonòmics també són responsables de les desavinences; el camí fet és bo i ample; etc. I prometé més coordinació i més cooperació (més harmonització) entre les dues administracions, d'acord amb el sistema alemany. Si

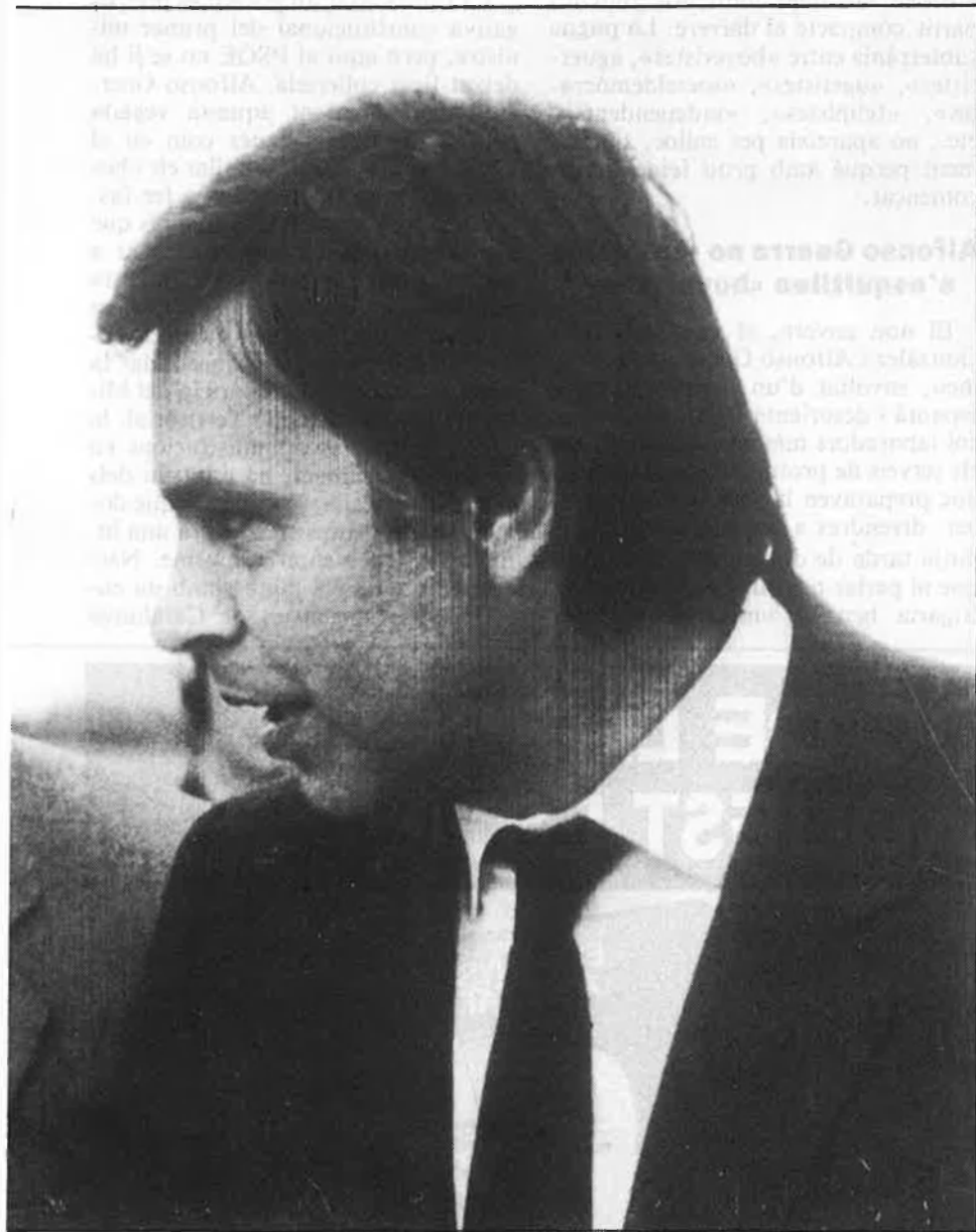
mentat i pacient, el qual advertí seriosament que ell i el seu company, Kepa Aulestia, abandonarien la cambra mentre no es resolgués l'embolic creat per les minories sense grup propi.

Felipe González compregué de seguida el perill: si Euskadiko Ezquerria surt del Congrés, encoratjarà les tesis d'Herri Batasuna més radicals, segons les quals no val la pena anar a les institucions centrals a causa de la incapacitat del PSOE de conviure amb les minories nacionalistes. Per això,

IU no hagués obtingut el cinc per cent dels vots. Això és tan cert com que la solució «política» és a les seves mans, i que a un partit amb problemes d'imatge amb la seva relació amb les minories li convé trobar-ne.

EL PSOE, sense aliats

Si més no, el debat palesà dues coses: que el PSOE haurà de buscar els aliats permanents o ocasionals entre la Minoria Catalana, el PDP i el

aquest és el model, endavant, li va dir Miquel Roca.

¿Amb quin equip governamental?

Posats a no dir, Felipe González ni tan sols va explicar amb quin equip de ministres pensava dur a terme les idees exposades. Més d'un ministre en funcions, que s'assegui al banc blau, no sabia encara si continuaria o no en el càrrec. ¿Què ha estat fent, doncs, el secretari general del PSOE entre el 22 de juny i el 22 de juliol, quan ja tenia assegurada la seva reelecció a la presidència? ¿Per què va esperar a la seva investidura abans de realitzar les gestions per organitzar el seu tercer gabinet? No n'hi ha prou amb el fet de dir que per raons d'escrúpols legals.

Felipe González sap que el seu poder es basa en un acurat equilibri de forces socialistes, i qualsevol moviment imprudent pot desfermar autèntiques confrontacions internes, tal com demostra la crisi de juliol del 1985. Ell sabia que en l'acte d'investidura només podria comptar amb els seus diputats. ¿Per què sortir elegit amb un partit immers en una polèmica i amb un grup parlamentari possi-

blement crispat? Felipe González rebé, en efecte, tan sols els 184 vots del grup socialista. Però, almenys, aquest donà una indiscutible imatge de cohesió, de disciplina, cosa que, per cert, enveja tant Oscar Alzaga.

L'endemà, la situació ja era ben diferent, però, davant de l'oposició i de la ciutadania, la impressió fou immillorable: un líder indiscutit amb un partit compacte al darrere. La pugna subterrània entre «boyeristes», «guerriistes», «ugetistes», «socialdemòcrates», «felipistes», «independents», etc., no apareixia per enlloc, simplement perquè amb prou feines havia començat.

Alfonso Guerra no deixa que s'esquitllen «boyeristes»

El nou govern, el van fer Felipe González i Alfonso Guerra en un teumeu, envoltat d'un hermetisme que espantà i desorientà fins i tot els seus col·laboradors més acostats, fins i tot els serveis de protocol de la Zarzuela, que preparaven la jura del nou gabinet divendres a les deu del matí. A mitja tarda de dijous, se'ls comunicà que ni parlar-ne, que Felipe González trigaria ben bé vint-i-quatre hores

abans d'anar a veure el rei Joan Carles. L'executiva federal del PSOE convocada per a dijous fou ajornada fins l'endemà, i així, mentre Felipe González lliurava la llista de ministres al cap de l'estat, Alfonso Guerra donava explicacions a l'executiva del partit i, després, als mitjans de comunicació.

La formació d'un govern és prerrogativa constitucional del primer ministre, però aquí al PSOE no se li ha deixat ficar cullerada. Alfonso Guerra estigué amatent aquesta vegada perquè no s'esdevingués com en el 1982, quan se li van esquitllar els «boyeristes», cosa que l'obligà a fer fàstics a la vice-presidència, després que l'àrea econòmica s'hagués escapat a les mans del seu adversari. Aquesta vegada, no. Aquesta vegada Guerra ha aprofitat les esclatxes que li deixava l'equilibri intern per consolidar la seua influència. La desaparició del Ministeri d'Administració Territorial, la gestió de les tres administracions en un sol departament, ha estat un dels cavalls de batalla, ja que l'ala que domini aquesta superàrea tindrà una influència suplementària enorme. Narcís Serra arribava també amb un càrrec dels socialistes de Catalunya

UN JOC DE LLIBRES PER AQUEST ESTIU

edicions 62
**US PROPOSA UN PÒQUER DE LLIBRES
PER AQUESTES VACANCES**

LLEGIU-NE UN CADA SETMANA

perquè exigís almenys tres ministres catalans, igual com en el gabinet anterior. Calia donar una sortida honorable a Javier Moscoso (¿RTVE?), i a Ernest Lluch (¿l'INI?).

Finalment, Felipe González i Alfonso Guerra s'han decantat per una solució molt conservadora i continuista, i han limitat els canvis més encara que no creien els saberuts comentaristes polítics de Madrid. Han tret Ernest Lluch, Joan Majó i Javier Moscoso del gabinet, i han ficat Manuel Chaves (Treball i Seguretat Social), Luis Carlos Croissier (Indústria i Energia), Julián García Vargas (Sanitat i Consum) i Virgilio Zapatero (Relacions amb les Corts), Secretaria del Govern i un nou departament). Finalment, han traslladat Joaquín Almunia de Treball al nou superministre d'Administracions Públiques. Pel que fa als altres ministres, tot continua igual. Tampoc no han destituït José Barrionuevo. Ja es veia venir. Uns dies abans, el president assegurarà la confiança en l'equip que mena la lluita antiterrorista, i ja se sap la resistència de Felipe González a fer aquells canvis que demana l'oposició i fins i tot l'opinió pública.

La qüestió essencial és que, amb aquestes mínimes modificacions, es respecta l'equilibri intern socialista (una de les essències del felipisme). Els «boyeristes» conserven les seves posicions, i guanyen Sanitat, per mitjà de García Vargas, un home acostat al Ministeri de Finances. Sanitat exigirà fortíssimes inversions pressupostàries així que s'apliqui la nova llei. Els «guerristes» compensen aquest ministeri i la supressió del d'Administració Territorial —un feu seu— amb el nou ministeri dirigit per Virgilio Zapatero. Les relacions amb les Corts

ho, perquè té capacitat personal i política, si bé els seus antecedents mostren alguns aspectes discutibles. En tot cas, s'ha confirmat com un negociador molt dur i, a l'hora, molt flexible. Caldrà esperar i observar. Tanmateix, a ningú no estranyaria que aquesta resultés, al capdavall, la gran jugada d'Alfonso Guerra, o sigui, situar en aquest departament decidís un home oficialment independent, d'arrels ugetistes, però que s'ha anat acostant progressivament al sector «guerrista».

Havent cremat Joaquín Almunia, al qual deuen molts favors i també moltes enrabiades, la UGT repeteix l'experiment amb Manuel Chaves, un home a cavall entre el PSOE, la UGT

Serra no ha vist realitzada l'exigència del PSC. Baix, Javier Moscoso, ara fora del gabinet.

no estaven controlades estretament per Alfonso Guerra, que ara obté, a més, el domini total de tot l'aparell presidencial (ajudants, assessors, secretaris), fins ara en mans dels socialdemòcrates de Fernández Ordóñez, la influència dels quals retrocedeix.

Joaquín Almunia, l'home que caldrà seguir

L'ugetista Joaquín Almunia, una peça clau del nou gabinet davant el ministeri d'Administracions Públiques, que absorbeix Presidència i Administració Territorial. Almunia, que ve d'una cartera realment dura i conflictiva, *només* ha de fer la reforma a fons de l'administració central, negociar i aplicar el nou finançament autonòmic municipal, i normalitzar les relacions amb els governs nacionalistes que, ara més que mai, demanen una «lectura real» dels estatuts. Pot fer-

i ara, el govern. Si les tres parts tornen a estirar al mateix temps com en moments anteriors de tensió (OTAN, pensions, reconversió industrial, etc.) pot acabar fet bocins, o, seguint l'exemple del seu antecessor, també arrencat amb el govern.

D'acord amb una llarga tradició, el nou equip ministerial torna a estar dominat per andalusos i madrilenys, i ja ha desaparegut l'antic *lobby* català (Serra, E. Lluch, J. Majó i F. Pons). D'aquests quatre només continua Narcís Serra, que no ha tingut èxit finalment en el compliment de l'encàrrec que li féu el PSC de conservar tres carteres ministerials per als catalans, o almenys dos, com en el 1982. De fet, el PSC és aparentment el gran perdedor de la crisi de govern, després de no haver pogut situar Marcé Sala, tinent d'alcalde a l'Ajuntament de Barcelona, al Ministeri de Transports. □